

Reglement for byrådet

Vedtatt av Bergen bystyre i sak 463/24 i møte 27. november 2024.

1. Formål

Bystyret har gitt byrådet myndighet til å fatte beslutninger på bystyrets vegne gjennom delegasjon av fullmakter.

Dette reglementet regulerer bystyrets overordnede krav til byrådets utøvelse av myndighet, løpende drift og utvikling av kommunens virksomhet, tilrettelegging for bystyrets tilsyn og kontroll, samt til byrådet som politisk organ.

2. Reglementets oppbygging

Reglementet har følgende innhold:

1. Formål
2. Reglementets oppbygging
3. Drift og utvikling av kommunens virksomhet
4. Byrådets rapportering til bystyrets organer
5. Krav til byrådet som folkevalgt organ

3. Drift og utvikling av kommunens virksomhet

3.1. Intern styring og kontroll

- 3.1.1. Byrådet har ansvar for at det i alle deler av kommunen er etablert god styring og kontroll (internkontroll) med driften, jf. kommuneloven § 25-1. Byrådet skal sikre at lover og forskrifter følges.
- 3.1.2. Styring og kontroll skal være systematisk og risikobasert.

3.2. Delegasjon

- 3.2.1. Byrådet skal i egne fullmaktsdokumenter gjøre tydelig rede for hvordan byrådets fullmakter er videredelegert i byrådets organisasjon.
- 3.2.2. Byrådet skal påse en hensiktsmessig delegasjon av myndighet.
- 3.2.3. Byrådet skal sikre en effektiv drift gjennom at oppgaver løses på lavest mulig delegert myndighetsnivå.

3.3. Organisering

Ved valg av måter å organisere kommunens tjenesteproduksjon på, skal byrådet alltid vurdere hvordan organisasjonsløsningen vil påvirke bystyrets mulighet til å utøve politisk tilsyn og kontroll.

3.4. Oppgaveløsning

- 3.4.1. Byrådet skal påse at oppgaveløsningen skjer med utgangspunkt og forankring i de økonomiske rammene og overordnede mål og strategier som er fastsatt av bystyret.
- 3.4.2. Byrådet skal legge til rette for iverksetting av den politikk som bystyrets flertall stiller seg bak.
- 3.4.3. Byrådet skal sørge for god styring av oppgaveløsningen gjennom å utarbeide nødvendige prosedyrer, reglementer og veiledninger. Prioriteringer og valg skal være basert på risikovurderinger.

- 3.4.4. Byrådet skal sørge for at kommunens oppgaveløsning er innenfor regelverket, gjennom god egenkontroll og etterkontroll av praksis.
- 3.4.5. Byrådet skal iverksette nødvendige tiltak for intern styring og kontroll i alle deler av kommunens virksomhet underlagt byrådet.

3.5. Saksforberedelse

- 3.5.1. Byrådet skal påse at saker som fremmes for bystyret og utvalgene er forsvarlig utredet, jf. kommuneloven § 13-1, 3. ledd. Herunder at saken har et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak, og at det gis informasjon om de økonomiske og budsjettmessige konsekvenser av innstillingen/vedtaket.
- 3.5.2. Når fagnotater er utarbeidet, skal fagetatenes vurderinger følge saken frem til endelig vedtak i byrådet/bystyret. Fagnotater skal være offentlige fra det tidspunkt de er sendt til den aktuelle byrådsavdeling, med mindre de unntas for dette med hjemmel i lov.
- 3.5.3. Vedtak og tilhørende beslutningsgrunnlag som omhandler tildeling av tjenester, tildeling av rettigheter, endringer i kommunens virksomhet mv., skal være dokumentert og sporbare.
- 3.5.4. Ved krav om lovlighetskontroll av byrådets vedtak, er det byrådet som skal behandle kravet før saken eventuelt sendes til Statsforvalteren.

3.6. Åpenhet

Byrådet skal legge til rette for en åpen forvaltning i tråd med kommuneloven § 4-1 og offentlighetsloven § 1 og § 3, samt gjennom sin praktisering av offentlighetsloven.

3.7. Bystyrets tilsyn og kontroll

- 3.7.1. Bystyret har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet, jf. kommuneloven § 22-1, og kontrollutvalget kan kreve enhver opplysning og gjøre enhver undersøkelse de mener er nødvendig, jf. kommuneloven § 23-2.
- 3.7.2. Byrådet skal legge til rette for bystyrets politiske tilsyn og kontroll med byrådets virksomhet.

3.8. Øvrige krav

- 3.8.1. Byrådet plikter å legge til rette for en god ivaretagelse av det som er bystyrets enekompetanse og ansvar gjennom løpende produksjon av saker og dokumenter.
- 3.8.2. Byrådet skal uten ugrunnet opphold sende protokoll fra byrådets møter til bystyrets kontor til orientering.
- 3.8.3. Byrådet skal uten ugrunnet opphold sende høringsuttalelser avgitt av byrådet til bystyrets kontor til orientering.
- 3.8.4. Byrådet skal påse at vedtak som treffes av folkevalgte organer blir iverksatt uten ugrunnet opphold, jf. kommuneloven § 13-1, 4. ledd.

4. Byrådets rapportering til bystyrets organer

4.1. Jevnlig informasjon

Byrådet skal jevnlig informere bystyrets organer om:

- a) sitt arbeid innenfor de områder hvor byrådet er delegert beslutningsmyndighet.
- b) kommunens økonomiske situasjon og utvikling, jf. kommuneloven § 14-5, tredje avsnitt og § 14-13, tredje avsnitt.

- c) oppnådde resultater og avvik på mål, strategier og tjenesteproduksjon.
- d) status på oppfølging/iverksetting av vedtak fattet i bystyrets organer.
- e) interkommunale, regionale og internasjonale samarbeid.
- f) større saker som planlegges å fremme for bystyrets organer.

4.2. Årlig rapportering

Byrådet skal årlig rapportere til bystyrets organer om:

- a) hvordan kommunens driftsmidler er fordelt på de ulike resultatenheter og etater.
- b) status på skjenkeområdet - inkludert kontroll og oppfølging av salgs- og skjenkesteder.
- c) alle fullførte byggeprosjekter med faktisk byggekostnad sammenstilt med budsjettet kostnad i investeringsbudsjettet. Vesentlige avvik forklares, jf. Reglement for Bergen bystyre og utvalgene 2023-2027 pkt. 5.8.3 c).
- d) status på vedlikeholdsetterslepet i kommunens eiendomsmasse.
- e) internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn, jf. kommuneloven § 25-2.

4.3. Fremlegging av andre saker

Byrådet plikter å legge frem saker for bystyret der lov, forskrift eller bystyret stiller krav om det:

- a) Byrådet skal minst én gang i halvåret rapportere til bystyret om vedtak i saker som har prinsipiell betydning, jf. kommuneloven § 10-2, siste avsnitt.
- b) En gang i hver bystyreperiode legger byrådet frem en sak for bystyret om hvilke styrer, råd, utvalg og samarbeidsfora kommunen skal være representert i, og hvem som skal være valgmyndighet.
- c) En gang i hver bystyreperiode legger byrådet frem en egen melding for bystyret om videredelegering av fullmakter fra byrådet til enkeltbyråd.
- d) Minst en gang i hver bystyreperiode legger byrådet frem melding om situasjonen på alle viktige oppgaveområder. I slike meldinger skal utviklingstrekk, veivalg og utfordringer mv. på det aktuelle oppgaveområdet belyses, og det skal legges til rette for diskusjoner i bystyret som grunnlag for etablering av overordnede retningslinjer for kommunens virksomhet.
- e) I løpet av første kvartal året etter kommunevalg legger byrådet frem saker til bystyret om retningslinjer og kriterier for tilskuddsordninger til lag og organisasjoner.

5. Krav til byrådet som folkevalgt organ

Bergen kommune har en parlamentarisk styringsform, jf. kommuneloven § 10-1. Kommunerådet i Bergen benevnes Byrådet. Byrådet er et folkevalgt organ etter kommuneloven § 5-1.

Byrådet skal ha en leder og en nestleder.

Byrådets medlemmer skal på byrådets vegne ha ledelsesansvar for de respektive deler av den kommunale administrasjon. Saker som ikke er av prinsipiell betydning, kan delegeres fra byrådet til byrådets medlemmer.

5.1. Regler for byrådsdannelser

5.1.1. Generelt

Byrådsdannelser skjer med utgangspunkt i kommunelovens § 10-5 ved at ordfører utpeker en byrådsleder, som får i oppdrag å danne byråd.

5.1.2. Byrådets sammensetning

Byrådsleder setter selv sammen sitt byråd, og kan når som helst skifte ut medlemmer av byrådet.

Kommunelovens regler om valgbarhet i kapittel 7 gjelder for hvilke personer som kan inneha byrådsverv, herunder blant annet bestemmelsene om folkeregistrert bosted (§ 7-2 tredje ledd), utelukkelsesreglene (§ 7-3) og bestemmelsen om kjønnsbalanse (§ 7-7 tredje ledd).

5.1.3. Byrådets konstituering

Byrådet konstituerer seg selv. Byrådet trer i funksjon fra sitt konstituerende møte.

Straks byrådet har konstituert seg eller endret sin sammensetning, sender det melding til bystyret om hvordan byrådet er sammensatt og hvilke ansvarsområder den enkelte byråd har.

5.1.4. Byrådets funksjonstid

Byrådets funksjonstid er uavhengig av bystyrets valgperiode.

5.1.5. Fratreden/mistillit

Forslag om at byrådet eller medlemmer av rådet skal fratre, må fremmes i bystyremøte, jf. kommuneloven § 10-7 første ledd. Forslaget skal behandles i neste møte hvis ikke 2/3 av de møtende medlemmene krever at det blir stemt over forslaget i det møtet der forslaget blir fremmet.

Hvis byrådet skal fratre etter eget ønske, må det melde fra om dette i bystyremøte, jf. kommuneloven § 10-7 annet ledd.

Medlemmer av byrådet fratrer enten etter ønske fra byrådsleder, bystyret eller etter eget ønske. Dersom byrådslederen fratrer, skal hele byrådet fratre, jf. kommuneloven § 10-5, 4. ledd.

Rådet som fratrer, blir sittende inntil et nytt byråd er satt sammen, jf. kommuneloven § 10-7, 3. ledd.

5.1.6. Delegasjon av ansvarsområder til fagbyrådene

Byrådet bestemmer selv hvilke områder av den kommunale virksomhet de enkelte byråder har ledelsesansvar for.

5.2. Byråders adgang til å inneha verv

Byrådets medlemmer fratrer sine verv som medlem av bystyret og andre kommunale verv i funksjonstiden, jf. kommuneloven § 10-2, 3. ledd.

Byrådets medlemmer kan ikke være med i styrer og råd i næringsliv, forretningsdrift, organisasjoner, foreninger mv. som har sete i Bergen kommune.

Byrådets medlemmer kan ikke være med i styrer eller råd i næringsliv, forretningsdrift, organisasjoner, foreninger mv. som har sete utenfor Bergen kommune og som driver virksomhet som kan ha betydning for eller innflytelse på Bergen kommunes politikk eller økonomi.

Bestemmelsen gjelder ikke verv i politiske organisasjoner, ideelle organisasjoner, religiøse eller andre livssynsorganisasjoner.

En byråd kan imidlertid være medlem av styret i kommunens selskaper og foretak, interkommunale selskaper, samt policyorganer opprettet av kommunen i samarbeid med andre kommuner og/eller andre aktører, uavhengig av hvilken organisasjonsform et slikt policyorgan har.

Det vises for øvrig til habilitetsregler i kommuneloven og forvaltningsloven.

5.3. Karantenebestemmelser ved overgang til stilling utenfor kommunen

Ved fratreden og overgang til stilling utenfor kommunen skal en byråd vurdere om informasjonsplikten hjemlet i retningslinjene om informasjonsplikt, karantene og saksforbud, inntreffer. I så fall plikter byråden senest tre uker før tiltredelse i ny stilling å informere Karanteneutvalget i henhold til gjeldende retningslinjer.

5.4. Andre forhold som gjelder byrådets og byrådenes funksjon

5.4.1. Byrådet og byrådenes instruksjonsmyndighet overfor underliggende virksomheter utøves gjennom kommunaldirektør i byrådsavdelingen.

5.4.2. Byrådet som kollegium tar stilling til saker som inneholder prinsipielle avklaringer og som inneholder politiske avveininger.

5.4.3. Byrådet som kollegium treffer vedtak på de områder hvor myndighet ikke er delegert til byrådene.

5.4.4. Byrådets medlemmer har møteplikt og talerett i bystyrets møter, jf. kommuneloven § 10-3 første ledd.

Byrådets enkeltmedlemmer har møte- og talerett i organer som behandler saker som hører inn under enkeltmedlemmets ansvarsområde, jf. kommuneloven § 10-3 annet ledd.

Et bystyreutvalg kan innkalle ansvarlig(e) byråd(er) til møte i utvalget for å redegjøre for saker som faller inn under utvalgets ansvarsområde dersom utvalgsleder eller en tredjedel av utvalgsmedlemmene krever det – jf. reglement for Bergen bystyre og utvalgene 2023-2027 punkt 1.12.

5.4.5. Oppnevning av politiske rådgivere

Byrådet kan selv opprette politiske stillinger som er knyttet til rådet eller medlemmer av rådet, jf. kommuneloven § 10-6.

De politiske rådgiverne inngår ikke i styringslinjen som den enkelte byråd etablerer for styring og oppfølging av administrasjonen.

5.4.6. Rettigheter og plikter for folkevalgte

Rettigheter og plikter for folkevalgte følger av kommuneloven kap. 8.

Arbeidsgodtgjørelse, dekning av utgifter og økonomisk tap, permisjoner, sykepenger, pensjon m.m. for folkevalgte reguleres i forskrift, som fastsettes av bystyret, jf. kommuneloven kap. 8.

Byrådsleder og medlemmer av byrådet regnes som folkevalgte etter kommuneloven § 5-1, og følger de bestemmelser som er fastsatt for folkevalgte i kommuneloven, og ved forskrifter, reglementer og retningslinjer i Bergen kommune, herunder etiske retningslinjer for folkevalgte.

Når det er behov for supplerende retningslinjer for byrådets arbeid, har byrådet ansvar for å utarbeide slike, og for å fremlegge disse for vedtak i bystyret.

5.5. Saksbehandling i byrådets møter, jf. kommuneloven kap. 11.

Byrådet behandler sine saker og treffer sine vedtak i møter. Byrådet kan unntaksvis avholde møte som fjernmøte etter kommuneloven § 11-7. Møtet er å betrakte som et fjernmøte når minst ett medlem deltar digitalt. For hastefjernmøte og skriftlig saksbehandling gjelder kommuneloven § 11-8.

Byrådets møter holdes for åpne dører med mindre annet følger av lovbestemt taushetsplikt eller når møtet blir vedtatt lukket, jf. kommuneloven § 11-5. Forberedende møter er ikke omfattet av bestemmelsen om åpne møter, jf. offentleglova § 16 jf. kommuneloven § 11-5. Byrådskonferansen er et forberedende møte.

Fra byrådets møter føres protokoll. Byrådsmedlemmer som tar dissens, kan kreve at dissensen blir protokollført.

For at byrådet skal være beslutningsdyktig kreves at minst halvparten av byrådets medlemmer er til stede.

Byrådets leder er ansvarlig for at innstillinger som er behandlet i byrådet blir oversendt bystyret og utvalgene uten opphold.